

HELSINGIN OLYMPIALAISET 1952

Helsingin olympiarakennukset muodostavat maailmanlaajuisestikin ainutlaatuisen kokonaisuuden puhdasta funktionaalista arkkitehtuuria urheilu- ja liikuntapaikkarakentamisessa.

Helsinki sai kunnian toimia vuoden 1940 kesäolympialaisten isäntäkaupunkina, mutta tapahtuma jouduttiin perumaan vuonna 1939 syntyneen toisen maailmansodan takia.

Suomi sai kuitenkin toisen mahdollisuuden toimia olympialaisten kisaisäntänä vuonna 1952.

Koe legendaaristen urheilun suorituspaikkojen ja rakennuksista ja ympäristöstä edelleen huokuvaa ajan olympiahenkeä pyöräillen!

Lisätietoa: <http://www.urheilumuseo.fi/> > Verkkomuseo > Helsinki 1952

- ① **Paavo Nurmen patsas** on vuonna 1925 valmistunut kuvanveistäjä Wäinö Aaltosen tekemä kokovartaloveistos. Veistoksella haluttiin kunnioittaa juoksijalegenda Nurmen menestyksellistä olympiauraa. Lopputulos alastomasta suomalaisen juoksijan monumentista ei aiheuttanut pelkkiä ihasteluja, joten sitä pidettiin pitkään Ateneumin sisätiloissa.
- ② Arkkitehtikaksikko Toivo Jäntin ja Yrjö Lindegrenin suunnittelema **Olympiastadion** rakennettiin vuoden 1940 olympialaisiin pääareenaksi. Toinen maailmansota kuitenkin peruutti olympialaiset ja tuhosi stadionia. Sodan jälkeen betonista katsomoa laajennettiin ja rakennettiin uusi tilapäinen puinen katsomo. Nykyään Olympiastadion on Suomen suurin urheiluareena ja Stadionin 72-metrinen kohoavasta valkoisesta tornista on tullut Helsingin tunnetuimpia maamerkkejä. Stadionin kupeessa oleva **Töölön pallokenttä** rakennettiin samaan aikaan.
- ③ Urheilulegenda **Lauri "Tahko" Pihkala** tunnetaan sekä suomalaisen pesäpallon keksijänä että monipuolisena suomalaisen urheilun kehittäjänä ja urheilukirjoittajana. Pihkalan 100-vuotissyntymäpäivän kunniaksi tilattiin häntä kuvaava **pronssipatsas** Olympiastadionin kaakkoispuolelle.
- ④ Arkkitehti Jorma Järvi suunnitteli funkistyyllisen **Uimastadionin** Helsingin olympiauinteihin. Sodan sytyttyä altaiden vettä lämmittävät laitteet tuhoutuivat, kun niitä kuljettanut laiva upotettiin, joten altaita käytettiin aluksi silli- ja juuresvarastoina. Stadionista tuli Suomen ensimmäinen maauimala.
- ⑤ **Laakson esteratsastuskenttä** rakennettiin vuoden 1940 olympialaisia varten, mutta otettiin pohjoismaisia mestaruuskilpailuja varten käyttöön jo muutamaa vuotta aikaisemmin. Vuonna 1989 palanut katsomo korvattiin uudella vuonna 2000.
- ⑥ **Ruskeasuon ratsastushalli** jäi vuoden 1940 jälkeen tyhjilleen, kun hevoset lähtivät rintamalle. Hallit toimivat sodan ajan karjasuojana ja sitemmin bussitallina. Nykyään Ruskeasuolla toimii poliisihevostalli ja ratsastuskoulu.
- ⑦ Olympialaisten ratapyöräilyä varten rakennettu **Velodromi** on suojeltu tyyppillisenä funktionaalisen arkkitehtuurin edustajana. Velodromin sisäalueelle on asennettu myöhemmin tekonurmi, jota käytetään esimerkiksi amerikkalaiseen jalkapalloon. Kansainvälisiä ratapyöräilykisoja Velodromilla ei voida enää järjestää radan pituuden ja suojakaiteiden puutteen takia.
- ⑧ Vuoden 1940 olympialaisia varten rakennettu Koskelantien pohjoispuolinen **Olympiakylä** ei toiminut loppujen lopuksi koskaan majoitustiloina olympiaurheilijoille, mutta on pitänyt nimensä siitä huolimatta. Sotien jälkeen piste- ja lamellitaloista koostuva alue otettiin luovutetuilta alueilta siirtyneen väestön uusiksi kodeiksi. Helsingin varsinaisena olympiakylänä toimi Koskelantien eteläpuolelinen **Kisakylä**, joka saatiin valmiiksi vuoden 1952 olympialaisten avajaispäiväksi.
- ⑨ **Kumpulan maauimala** rakennettiin olympialaisten harjoitusaltaaksi, sillä Vantaanjoessa uiminen ei sen likaantumisen takia ollut enää suositeltavaa. Kumpulan maauimalasta tuli suosittu virkistyskohde, jonka uimashow'ssa altaat valaistiin, Kumpulan asukkaat toivat kukkasia aluetta koristamaan ja Tapio Rautavaara soitti kitaraansa ja lauloi yleisölle.
- ⑩ Töölön kisahallin suunnitteleiden arkkitehtien, Aarne Hytösen ja Risto-Veikko Luukkosen **Olympiaterminaali** avattiin juuri ennen olympiakisoja. Tukholman linjoille varatun terminaalin läpi kulki tuolloin 90 000 matkustajaa vuosittain. Nykyään terminaalin vuosittainen matkustajamäärä on kasvanut 1 500 000:n matkustajaan ympärivuotisen käytön ja reittiliikenteen säännöllistymisen myötä.
- ⑪ **Purjehduksessa** kilpailtiin viidessä eri luokassa. Isommat luokat kilpailtiin **Harmajan majakkasaaren** vesillä (voit nähdä Harmajan majakan Suomenlinnan ja Harakkasaaren välissä) ja yksikköluokat Liuskasaaren ympäristössä, lähellä Merisatamanrantaa. Suomalaiset sijoittuivat 6mR-luokassa pronssille, mukanaan 59-vuotias Ernst "Mollan" Westerlund - Suomen olympiahistorian vanhin mitalisti. Reitin varrella osuu muiden rantakahviloiden lisäksi olympiavuonna perustettu **kahvila Ursula**.
- ⑫ Kuljemme pätkän vuonna 2012 avattua **Baanaa**, joka on 1,3 km pitkä vanhaan ratakuihuun rakennettu kevyen liikenteen väylä Kansalaistorilta Ruoholahteen. Sen varrella on muun muassa erilaisia levähdyspaikkoja ja pelikenttiä. Nousemme luiskaa pitkin Runeberginkadulle Tennispalatsin kupeeseen.
- ⑬ Kampin lija-autoaseman vieressä oleva **Tennispalatsi** nimettiin rakennuksessa olleiden neljän tenniskentän mukaan. Helsingin olympialaisissa koripallon alkusarjan ottelut pelattiin Tennispalatsissa. Nykyään kaarikattoinen hallirakennus toimii elokuvateatteri- ja museokeskuksena.
- ⑭ **Soutustadion** rakennettiin myös olympialaisia varten, mutta kisojen lähestyessä se kuitenkin todettiin liian tuuliseksi paikaksi. Soutukisat käytiin lopulta Meilahdella. Docomomo on valinnut uimastadionin Suomalaisten modernististen muistomerkkien listalle muun muassa Olympiaterminaalin, Töölön kisahallin, Kisakylän, Olympiastadionin ja Velodromin ohella.
- ⑮ Jean Sibeliuksen viulukonsertto raikui Helsingin olympialaisten päätöskonsertissa elokuussa 1952 Helsingin Yliopiston juhlasalissa. Sibeliuksen satavuotisjuhlan kunniaksi pystytettiin 24 tonnia painava Eila Hiltusen taiteilema teräksinen **Sibelius-monumentti**.
- ⑯ **Töölön kisahalli**, aikaisemmin Messuhalli, valmistui vuonna 1935 monikäyttöhalliksi, jossa näyttelyiden ohessa pidettiin konsertteja, juhlia ja urheilutilaisuuksia. Vuoden 1952 olympialaisia varten sitä laajennettiin pohjoiseen pikkumessuhallilla. Messuhalleissa suoritettiin kisojen voimistelu-, paini-, nyrkkeily- ja painonnostokilpailut sekä koripallon loppuottelut.